

Ćwiczenia - rotacyzm

Ćwiczenia języka:

- „pokaż łopatę” (wysuwanie szerokiego języka z ust);
- „zagładanie językiem do gardła” (cofanie szerokiego języka wzdłuż podniebienia);
- „jedzie konik” (coraz szybsze klaskanie językiem o podniebienie twarde);
- mlaskanie (wielokrotne odrywanie języka przyklejonego całą powierzchnią do podniebienia);
- naśladowanie ssania cukierka czubkiem języka;
- zlizywanie z przedniej części podniebienia twardego przyklejonego kawałka czekolady (miodu, dżemu itp.);
- odklejanie językiem chrupek kukurydzianych z podniebienia;
- szybkie unoszenie i opuszczanie języka (w kierunku górnych i dolnych zębów), przy szeroko otwartych ustach i nieruchomej żuchwie;
- „czesanie języka” (wysuwanie i wsuwanie go między lekko rozwarte zęby);
- „żucie” języka;
- „masaż” języka poprzez zagryzanie czubka języka zębami;
- „ostrzenie” czubka języka o górne zęby, przy szeroko otwartych ustach.

Ćwiczenia warg:

- naśladowanie odgłosów z otoczenia;
- odczucia zimna – brr, brr, brr;
- ruszającego motocykla – brum, brum, brum;
- parskania konia – prr, prr, prr;
- energiczne pionowe poruszanie warg bokiem palca;
- parskanie wargami z językiem wysuniętym między nimi;
- pionowe ruchy palcami po wargach, naśladowujące grę na gitarze lub harfie.

Przygotowanie do wywoływania głoski.

- szybkie wypowiedanie głoski „l”;
- szybkie i kilkukrotne wybrzmiewanie „ly” z językiem uderzającym o górną wargę;
- uniesienie języka do wałka dziąsłowego, a następnie mocne dmuchnięcie na czubek języka, aż do pojawienia się „tr”;
- zdmuchiwanie skrawków papieru z czubków języka: kawałek papieru umieszczamy na czubku języka za górnymi zębami; wargi rozchylone. Polecamy dziecku dmuchnąć na język energicznie wymawiając „t”. Powinno pojawić się „tr” i papierek odskoczy;
- mocne akcentowanie „t” podczas wybrzmiewania zbitek „tll”, „tll”, „tll”, „trl” najpierw szeptem, a potem głośno;
- powtarzanie szeptem, a następnie głośno:

la, la, la, trla

lo, lo, lo, trlo

lu, lu, lu, trlu

le, le, le, trle

ly, ly, ly, trly

li, li, li, trli;

- szeptem i głośno wypowiedanie

trla, trlo, trle, trlu, trly;

- próby naśladowania odgłosów, zaczynając od szeptu:

- śpiewu ptaków – tri li li
- gry na trąbce – tra ta ta, tru tu tu, tre te te
- zepsutego zamka karabinu – tr tr tr, dr dr dr
- warczenia psa – wrr, wrr, wrr
- gruchania gołębi – grr, grr, grr
- ruszającego traktora – tur tur tur, tyr tyr tyr, pyr pyr pyr
- odlotu ptaków – fru, fru, fru
- ćwierkania wróbli – ćwir, ćwir, ćwir
- zatrzymywania konia – pr, pr, pr
- odgłosu świnki – chrum, chrum, chrum
- chrapania – chr, chr, chr
- dzwoniącego tramwaju – dryń, dryń, dryń
- chrupania – chrup, chrup, chrup
- szorowania – szuru, szuru, szuru
- zapalania światła – pstryk
- łamania gałęzi – trach.

- przez przekształcenie „l”:

– ułożenie języka w pozycji „l” i wypowiedzianie lalalalala... alalala... lololo... lululu... lelele... llllll... hopla... bla-ble...

- przez różnego typu przekształcenia „t” i „d” dźwiękowych:

– ćwiczenia szybkiego naprzemiennego wymawiania głosek „t”, „d” i „n” („e” jest bardzo krótkie, ćwiczymy przy otwartych ustach, język jest cofnięty do wałka dźwiękowego)

tttt

dddd

td td td td

tdn tdn tdn tdn

teda teda teda teda

tedo tego tego tego tego

tede tede tede tede

tedu temu temu temu

tedy tedy tedy tedy;

– szybkie, naprzemienne wymawianie „t” i „d” dźwiękowych. Potem „tr”, „dr” (zamiast „r” wstawia się „d” dźwiękowe i przyspiesza się tempo mówienia aż do uzyskania „r”);